

RAADSVORSTEL (via commissie)
BIJ ZAAKNUMMER: 2018074705

AGENDANUMMER: 8

COMMISSIE Burgers op 11 februari 2019

Onderwerp:	Bijlage(n):	Vergadering van:	Agenda-nummer:	p.h.:
Reactie college op Rekenkameronderzoek 'Grip op sociaal domein gemeente Asten'	-1-	26 februari 2019	19.02.	JS

de raad
van de gemeente
Asten

Samenvatting

Het Rekenkameronderzoek 'Grip op het sociaal domein Asten' van 15.10.2018 is een prettig leesbaar rapport, duidelijk geformuleerde fases, met heldere conclusies en aanbevelingen die richting geven.

Het blijkt dat pasklare antwoorden voor beïnvloedbaarheid van de onderliggende inkomsten en uitgaven lastig blijven, vooral op korte termijn. Tevens zijn er al enkele beleidsinhoudelijke keuzes gemaakt en ingezet voor de langere termijn, die in lijn liggen met de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek.

Beslispunten

Instemmen met de reactie van het college op het Rekenkameronderzoek 'Grip op sociaal domein gemeente Asten'.

Reactie op de inhoud van het rapport

1. In het Rekenkameronderzoek worden de termen basisondersteuning en sociaal team beschreven. Het beeld wat hier wordt gegeven over ons Sociaal Team klopt niet helemaal. Het Sociaal Team in Asten biedt zelf ondersteuning (1e lijn) en vormt de toegang tot 2e lijnszorg. Daar valt een cliëntondersteuner of dorpsondersteuner niet onder. Die vallen onder basisondersteuning (0e lijn). Het Sociaal Team zijn de WMO' ers, de gezins- en jongerencoaches en de participatiecoaches.
2. Het is wat onduidelijk wat de uitvoerings- en programmakosten zijn in de piramide (pag. 4). Van belang is om duidelijk te hebben dat het Sociaal Team ook hulp verleend en dus een deel van de programmakosten (1e lijns) maakt. Deze kosten zijn goedkoper dan verwijzing naar 2e lijnszorg. Vandaar dat er op langere termijn ingezet zou moeten worden op versterking van de 1e lijn, lokaal.
3. Helaas is er van 1/3 van de programmakosten geen detailinformatie en vanaf 2018 geen detailinformatie op cliëntniveau. Er is dus ook geen informatie op cliëntniveau van de TAJ aanbieders (Trajectprijzen per jaar) en dit zijn bij uitstek dure producten, zoals behandeling en verblijf. Bovendien verwijzen huisartsen veelal naar deze TAJ aanbieders, zodat daarvan ook de informatie mist. Vanaf januari 2018 is de nieuwe Producten en Dienstencatalogus voor de Jeugd ingegaan. Detailinformatie is interessant. Zeker omdat de PDC op termijn ook bedoeld is de kosten meer inzichtelijk te maken en in de hand te houden. Deze informatie zal de komende jaren meer inzichtelijk worden, zodat we meer kennis ontwikkelen.

4. Op basis van dit rapport kunnen we concluderen dat wij langere en zwaardere (en dus duurder) zorg hebben ingezet bij de Jeugd in 2017 en begin 2018. Dit is op dit moment een groot aandachtspunt bij het Sociaal Team Asten. We hebben deze kennis gedeeld met de Gezins- en Jongerencoaches. Interessant is dat een hoog percentage van de programmakosten, gaan naar enkele zorgaanbieders. In overleg met de Peelgemeenten gaan we in gesprek met de zorgaanbieders die de grootste afnemers zijn van Jeugdhulp in Asten. Interessant is dat een hoog percentage van de programmakosten, gaan naar een klein percentage van de cliënten.

Reactie op de aanbevelingen en vervolgacties

Reactie op concrete aanknopingspunten voor doorontwikkeling:

1. *Doorontwikkeling van de informatievoorziening gericht op betere detailinformatie:* Begin december 2018 is het Sociaal Team Asten overgestapt van C2go naar ZorgNed. De verwachting is dat er meer gedetailleerdere informatie beschikbaar komt. Tevens is er een projectgroep gestart in de Peelgemeenten 'Monitor en Stuurinformatie'. De urgente behoefte aan verdiepende informatie inzake alle hulp en inzet die gepleegd wordt ten behoeve van zorg vragende burgers. Dit betreft zowel inzet vanuit het lokale veld als vanuit gecontracteerde ondersteuning. Wat wordt afgevangen in het lokale veld, waar zien we groei qua zorginzet en qua kosten, betreft dit specifieke producten of aanbieders, zijn er verschillen tussen gemeenten en wat zijn daarvoor mogelijke oorzaken. Dit inzicht is noodzakelijk om vervolgens beheersmaatregelen uit te gaan werken. Daarnaast willen alle gemeenten ook een efficiënte en goedwerkende organisatie. Ook hiervoor is sturingsinformatie nodig. Denk daarbij aan.
 - Informatie m.b.t. werkvoorraden, afhandeltermijnen, doorlooptijden
 - Informatie voor kwaliteitscontrole (interne controles t.b.v. accountantstraject)
 - Informatie voor doorontwikkeling en beheer van contracten
 - Inzet van productcategorieën
2. *Beter informeren van medewerkers lokaal gebiedsteam en huisartsen over producten en tarieven:* We steken sterk in op het contact en de samenwerking met de huisartsen en jeugdartsen. In Asten zijn we onlangs (november 2018) gestart met een pilot om meer zicht en controle op de verwijzingen van de huisartsen te genereren. Dit betekent niet dat we invloed kunnen uitoefenen op de inhoudelijke verwijzingen van de wettelijke verwijsroute, maar wel dat we meer controle kunnen uitoefenen en zicht krijgen op de producten die weg worden gezet bij de zorgaanbieders en zicht op de vraag of dubbele indicaties worden ingezet. De samenwerking krijgt steeds meer vorm. Denk aan eventueel aansluiten van de gemeente bij ZorgDomein, structureel overleg, inventarisatie of POH Jeugd (Praktijk Ondersteuner Huisarts Jeugd) gewenst is in 2019, bij vragen Jeugd kijken of er eerst doorverwezen kan worden naar het Sociaal Team Asten. Het causaal verband wat in het RKO gelegd wordt tussen de afname van verwijzingen door huisartsen en de toename in indicaties door het lokaal gebiedsteam mag zo niet gemaakt worden. Inmiddels weten we (kwartaalrapportage Q3) dat de ambtshalve beëindigde DBC's niet zijn meegerekend in de programmakosten en de indicatie-aantallen, hoewel wel vooral bekend kon worden verondersteld dat deze opnieuw zouden worden aangevraagd. Oude DBC;s betreffen behandelingen Jeugd, die over het algemeen worden verwezen door huisartsen; deze aantallen waren dus eerder niet meegenomen en moeten worden opgeteld bij de verwijzingen huisartsen, waardoor deze veel hoger uitkomt.
3. *Meer zicht op de feitelijke kosten, caseload en prestatie van het lokaal gebiedsteam.* Zie punt 1.
4. *Nadere analyse op de looptijden van indicaties om helder te krijgen waarom bepaalde voorzieningen doorlopen tot na 2022:* Indicatieuur kan verschillen. Met name bij huishoudelijk ondersteuning worden indicaties afgegeven met langere looptijd, zelfs zonder einddatum, maar dan wordt er wel tussendoor wel heronderzoek gedaan. Er zal nog een nadere analyse plaats vinden op de lange looptijden om te kijken of er bijzonderheden zijn.
5. *Uitvoeren van herindicaties voor WMO begeleiding:* deze zijn afgerond in oktober 2018.
6. *Onderzoek naar een voorliggende voorziening als (goedkoper) alternatief voor lichte vormen van Wmo begeleiding:* Hier is aandacht voor bij de beleidsmedewerker WMO. Zij zal begin 2019 de mogelijkheden onderzoeken of er eventueel mogelijkheden zijn mbt uitbreiding voorliggende voorzieningen.

7. *Monitoring van de TAJ- contracten voor jeugdhulp en de daarbij genoemde aandachtspunten:* Dit wordt door de Peelgemeenten opgepakt. Zij hebben in november 2018 een presentatie gegeven over de TAJ afspraken die destijds zijn gemaakt, het contractmanagement en de kosten. De Peelgemeenten zal in 2019 de TAJ afspraken verlengen, zodat er goede afspraken gemaakt kunnen worden met de zorgaanbieders en er vanaf 2020 overgestapt kan worden naar de Producten en Dienstencatalogus Jeugd door alle zorgaanbieders.
8. *Onderzoek naar de groep relatief dure cliënten en achtergronden van geconstateerde kostenverschillen tussen zorgaanbieders:* In samenwerking met de Peelgemeenten gaan we in gesprek met de zorgaanbieders die de grootste afnemers zijn van Jeugdhulp in Asten. Tevens zal er een analyse plaatsvinden naar het hoge percentage van de kosten programma die naar een klein deel van de cliënten gaan.
9. *Nader inzicht in welke onderdelen van het sociaal domein (bijvoorbeeld basisondersteuning) minder wordt uitgegeven dan er via het gemeentefonds beschikbaar komt: zie 'Wat mag het kosten?'*
10. *Nadere analyse van de uitvoeringskosten voor met name WMO maatwerk en minimabeleid:* Deze analyse zal de Peelgemeenten uitvoeren en ons hierover informeren.

Reactie op verbetervoorstellen concrete thema's:

11. *Afschaling van zorg:* In oktober 2018 zijn hebben we naast de lancering van de nieuwe naam en logo van Sociaal Team Asten ook nieuwe werkprocessen geïmplementeerd. Dit houdt concreet in dat alle nieuwe aanmeldingen voor zorg en ondersteuning binnen komen bij het Kernteam, een integrale afvaardiging van 0e en 1e lijnszorg (WMO, Jeugd, Participatie, GGZ, Leefbaarheid, Maatschappelijk Werk en Steunpunt) en de toegang tot eventueel geïndiceerde zorg. Doel is casus- en procesregie. Dit betekent dat we de zorg en ondersteuning beter kunnen volgen, eventueel sneller kunnen afschalen en we inzichtelijk hebben wat we zelf aan zorg, ondersteuning en begeleiding bieden. Van belang is ook om te vermelden dat er binnen de PDC (2e lijnszorg) van Jeugd ook afgeschaald kan worden.
12. *PGB of zorg in natura:* Afname van PGB en toename van ZIN (Zorg in Natura) is een landelijke trend.
13. *Samenwerking en rollen:* Het gesprek en de discussie over 'hoe en met wie willen we en kunnen we het beste samenwerken' wordt binnen het Sociaal Domein op verschillende niveaus gevoerd. Hier zullen we ook in 2019 veel aandacht voor hebben.
14. *Beschermd wonen:* Als Beschermd Wonen over gaat naar de afzonderlijke gemeenten (en niet meer ligt bij de centrumgemeente Helmond), zal ook het potje met financiën hiervoor meekomen. Dit hoeft dus niet perse een negatief gevolg te hebben. Wel komt het nu voor dat de centrumgemeente Helmond bij herindicatie Beschermd Wonen of Begeleid Wonen + ook gaat afschalen. Dan zal er een duurdere WMO begeleiding indicatie worden afgegeven en die zijn voor het budget van de afzonderlijke gemeenten.

Wij zullen de Raad over een half jaar (eind juni 2019) en eind 2019 informeren over de stand van zaken. De Raad kan dan beoordelen of er reden is tot een tweede fase met een beleids- en efficiencyonderzoek.

Mogelijke alternatieven

N.v.t.

Risico's

Het risico is dat we naar aanleiding van het rekenkameronderzoek vinden dat er te veel kosten gaan naar de uitvoering in het Sociaal Team. Dit geeft een vertekend beeld.

Enerzijds omdat ook de functies vanuit basisondersteuning zijn meegerekend in het Sociaal Team, maar ook zeker omdat de mensen in het Sociaal Team ook zelf ondersteuning/hulpverlening leveren, dus dat door hen ook programmakosten worden gemaakt (zorg, ondersteuning en ambulante begeleiding). Juist een investering op korte termijn in de uitvoering (het Sociaal Team) lokaal, zou op langere termijn een financiële impuls kunnen geven op de dure 2e lijns programmakosten.

Communicatie

N.v.t.

Wat mag het kosten

Opvallend aspect uit het rekenkameronderzoek is dat we circa € 11,7 miljoen in 2018 hebben ontvangen voor het sociaal domein, maar dat we € 0,8 miljoen minder hebben begroot.

Toelichting:

Het sociaal domein is te verdelen in een aantal onderdelen: Wmo-oud, Wmo Nieuw, Participatie & Inkomen, Jeugd en Welzijn.

De financiële middelen voor Wmo-oud, (een deel van) Participatie & Inkomen en Welzijn krijgt de gemeente tot 2015 via het gemeentefonds.

Vanaf 2015 ontvangt de gemeente aanvullende financiële middelen uit het gemeentefonds (integratie-uitkering Wmo, integratie-uitkering Jeugd, integratie-uitkering Participatiewet) voor de nieuwe taken sociaal domein die vanaf 2015 naar de gemeenten zijn gekomen.

Voor 2015 kreeg de gemeente via het gemeentefonds dus al middelen voor: Wmo-oud, (een deel van) Participatie & Inkomen en Welzijn. Deze middelen waren niet geormerkt, oftewel het is niet verplicht om ze te begroten voor de uitgaven.

De gemeente Asten begroot o.b.v. ervaringscijfers. Omdat deze taken al vóór 2015 door de gemeente Asten worden uitgevoerd, is het mogelijk om o.b.v. deze ervaringscijfers deze posten reëel te begroten.

De reële kosten voor deze taken (dus voor de 'oude' taken voor 2015) zijn lager dan de middelen die we ontvangen uit het gemeentefonds. Het geld wat overblijft komt t.g.v. andere taken bij de gemeente Asten. Er is nl. geen gelabelde zak met geld voor Wmo-oud, (een deel van) Participatie & Inkomen en Welzijn waarvan het geld wat niet wordt gebruikt wordt gereserveerd voor (de andere taken van) het sociaal domein. Het is dus niet zo dat we bv. 1,5 miljoen kregen voor Wmo oud, waarvan we 8 ton niet hebben opgebruikt.

Wel is besloten in 2014/2015 om, als een soort buffer, een egalisereserve op te nemen van 8 ton voor de termijn van drie jaar.

Voor de nieuwe taken Wmo en Jeugd (vanaf 2015) werden middelen door het Rijk verdeeld aan gemeentes d.m.v. een integratie-uitkering Wmo nieuw en een integratie-uitkering Jeugd. Deze middelen waren dus wel gelabeld, kortom bedoeld om te besteden aan deze nieuwe taken. Dit geldt ook voor de integratie-uitkering Participatiewet.

De nieuwe taken zijn van 2015 t/m 2017 budgetneutraal begroot, dus de integratie-uitkeringen voor Wmo nieuw, Participatie en Jeugd zijn één-op-één doorgevoerd in de begroting.

In het tweede kwartaal 2018 werden de realisatiecijfers 2017 bekend en bleek er een fors tekort op de nieuwe taken, wat niet was begroot in 2017. Er was geen sprake van tekortschietende beschikbare middelen sociaal domein breed, maar van een te krappe raming van verwachte netto lasten in de nieuwe taken (Wmo nieuw en Jeugd).

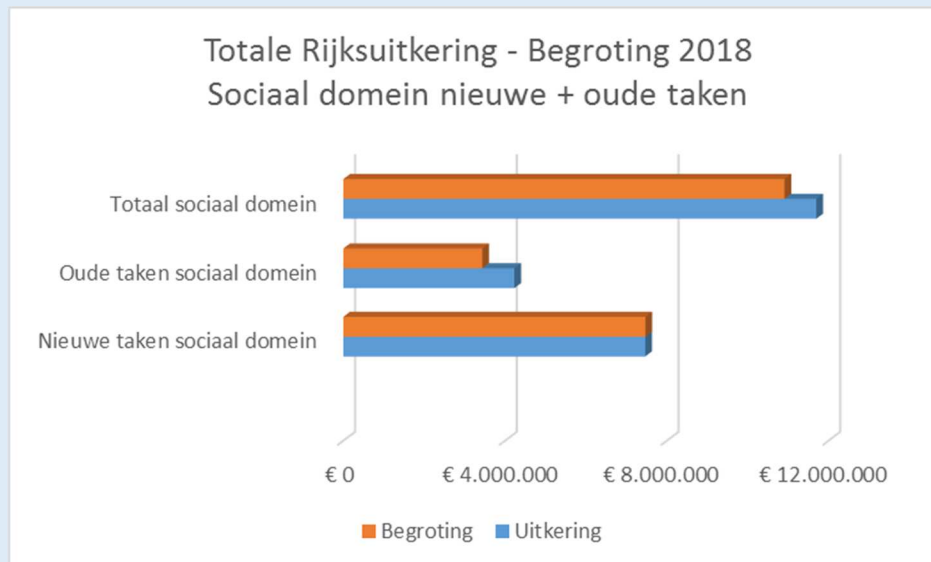
Voor 2018 zijn we voor *alle* deelgebieden van het sociaal domein reëel gaan ramen en is de budgetneutraliteit losgelaten.

Het klopt dus dat niet alle verkregen middelen zijn begroot voor het Sociaal Domein. Dit komt omdat begroot is op de kennis / historie die er is. Afgelopen jaren (kennis en historie) bleek dat we minder nodig hadden dan dat we binnen kregen (oude taken). Dit staat los van de nieuwe taken Wmo, Jeugd en Participatie. Die hebben we wel budgetneutraal begroot van 2015 t/m 2017, dus o.b.v. de integratie-uitkering die hiervoor beschikbaar was vanuit het Rijk. Voor 2017 bleek dat we voor deze nieuwe taken een tekort hadden. Ook de huidige prognose (2018) is dat de uitgaven voor deze nieuwe taken stijgen en er ook in 2018 hierop een tekort wordt verwacht.

Vanuit de ambtelijke onderzoekers van het rekenkameronderzoek is het verschil van € 800.000,= uit het rapport nader geanalyseerd. Het resultaat hiervan is als volgt:

In het rapport Grip op sociaal domein gemeente Asten, pagina 9 wordt aangegeven dat de gemeente Asten circa 0,8 miljoen euro minder begroot voor het sociaal domein in 2018 dan daarvoor beschikbaar is.

Nader onderzoek geeft het volgende inzicht:

Conclusie: 0,8 miljoen = oude taken sociaal domein

Het klopt dat de gemeente Asten 0,8 miljoen euro minder begroot voor het sociaal domein in 2018. **Dit betreft de oude taken sociaal domein die er al waren voor 2015.** Voor de nieuwe taken is er geen verschil tussen de Integratie uitkering van het Rijk en de begroting van de gemeente Asten.

Zoals in het rapport benoemd zijn deze kosten begroot o.b.v. ervaringscijfers (reëel ramen). Tevens zijn in het verleden diverse bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd. De definitie sociaal domein die in de begroting 2018 gehanteerd is, is enger dan bij het rekenkameronderzoek. Basisondersteuning is bij de begroting 2018 bijvoorbeeld niet meegenomen in de definitie van het sociaal domein.

RAADSBSLUIT

Onderwerp:	Dagtekening:	Agendanummer:
Reactie college op Rekenkameronderzoek 'Grip op sociaal domein gemeente Asten'	26 februari 2019	19.02.

De raad van de gemeente Asten;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 8 januari 2019 met zaaknummer 2018074705;

gehoord het advies van de commissie Burgers van 11 februari 2019;

besluit:

In te stemmen met de reactie van het college op het Rekenkameronderzoek 'Grip op sociaal domein gemeente Asten'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Asten van 26 februari 2019.

De raad voornoemd,
griffier,
mr. M.B.W. van Erp-Sonnemans

voorzitter,
mr. H.G. Vos